

_del 26 de setembre al 25 de novembre de 2018

Jugar com una fruita no és jugar

Àlex Palacín i Mònica Planes

David Armengol

Existe una cosa muy misteriosa, pero muy cotidiana. Todo el mundo participa de ella, todo el mundo la conoce, pero muy pocos se paran a pensar en ella. Casi todos se limitan a tomarla como viene, sin hacer preguntas. Esta cosa es el tiempo.

Momo

Farà cosa de tres anys, l'Àlex Palacín i la Mònica Planes van decidir fer una sèrie d'intervencions efímeres en la piscina buida d'un poble de muntanya. Era hivern i feia mesos que aquell espai no s'utilitzava. Mitjançant l'acurada distribució de petits elements trobats en l'entorn immediat, i molt especialment a través de la presència del seu cos en el fantasiós forat blau, els dos artistes van resignificar aquella piscina sense més intenció que fugir de les convencions o normes que, per defecte, determinen l'experiència d'estar dins una piscina. Potser aquella fugida no va ser més que un joc excitant, gairebé privat; un temps de diversió sense una pretensió artística aparent. No obstant això, la complicitat performativa dels dos artistes en aquella piscina, la seva inusual activació del lloc, té molt a veure amb *Jugar com una fruita no és jugar*. De fet, diria que, en certa manera, aquesta exposició suposa una actualització redimensionada i expandida d'aquell petit moment fundacional a la piscina buida.

El títol escollit pels artistes ja avança algunes de les seves principals preocupacions en l'àmbit de l'art. Tenim l'acció, el jugar; però tenim també la seva negació. Tenim l'objecte, el cos, però en aquest cas en forma de fruita. I, potser, el més rellevant és que tenim una conjunció insòlita: el joc no és amb una fruita sinó com una fruita. Aquest matís genera un canvi d'escala fonamental tant pels seu processos de treball com per les seves formalitzacions en sala. Un canvi de significació que condensa, en una frase més enigmàtica que comprensible, un llarg procés d'investigació centrat en l'espai públic, l'escultura i la performativitat dels materials.

Per tant, l'Àlex i la Mònica es marquen aquí un difícil repte: traslladar a l'espai expositiu diferents experiències pròpies lligades a determinats usos de l'espai públic. I ho fan mantenint-se fidels a aquest canvi d'escala que anunciàvem. El material escultòric es converteix en l'espai de joc, i la fruita – o per extensió altres elements similars – esdevé cos, i per tant presència, moviment i temps.

Seguint aquestes premisses, *Jugar com una fruita no és jugar* s'expandeix per la Fundació Arranz-Bravo a partir de deu capítols autònoms i complementaris. Deu propostes interconnectades entre si on la manipulació física dels materials (fer porcellana, fer ciment...) conviu amb l'apropiació d'altres elements (marbres, plats ceràmics...) tot evo-

cant una sèrie d'ubicacions geogràfiques especialment fascinants per als dos artistes o, per extensió, construint un imaginari lúdic derivat de l'àmbit domèstic. Així, l'espai públic i l'espai privat s'unifiquen aquí a través del joc. Ara bé, es tracta d'un joc més insinuat que interactiu; més psíquic que físic; un joc que, al cap i a la fi, s'inicia a la sala per culminar de manera lliure en la nostra imaginació.

Alguns d'aquests indrets són l'amfiteatre Tierno Galván de Madrid, el Skatepark del barri de Legazpi (també a Madrid), la font del Parc de la Creueta del Coll a Barcelona o les termes de Caracalla a Roma; espais viscuts en primera persona pels artistes i ara reconvertis en terrenys de joc ocupats per aquests objectes imprevistos. Lluny de voler ser una cosa diferent del que són, aquests objectes es reivindiquen a ells mateixos com a part essencial d'uns ritmes vitals i intranscendents: uns préssecs, un grapat de raïm o unes olives són ara els protagonistes d'una peculiar pràctica de reconeixement de l'espai urbà.

D'altra banda, alguns dels utensilis domèstics que trobem manipulats són per exemple una petita banyera, un safareig o unes safates per menjar. En aquest cas, models preestablerts que els hi serveixen per a transitar – mitjançant motlles de guix i moltes hores de dedicació – cap a variacions matèriques i formals capaces de transformar els objectes sense perdre del tot la seva referència.

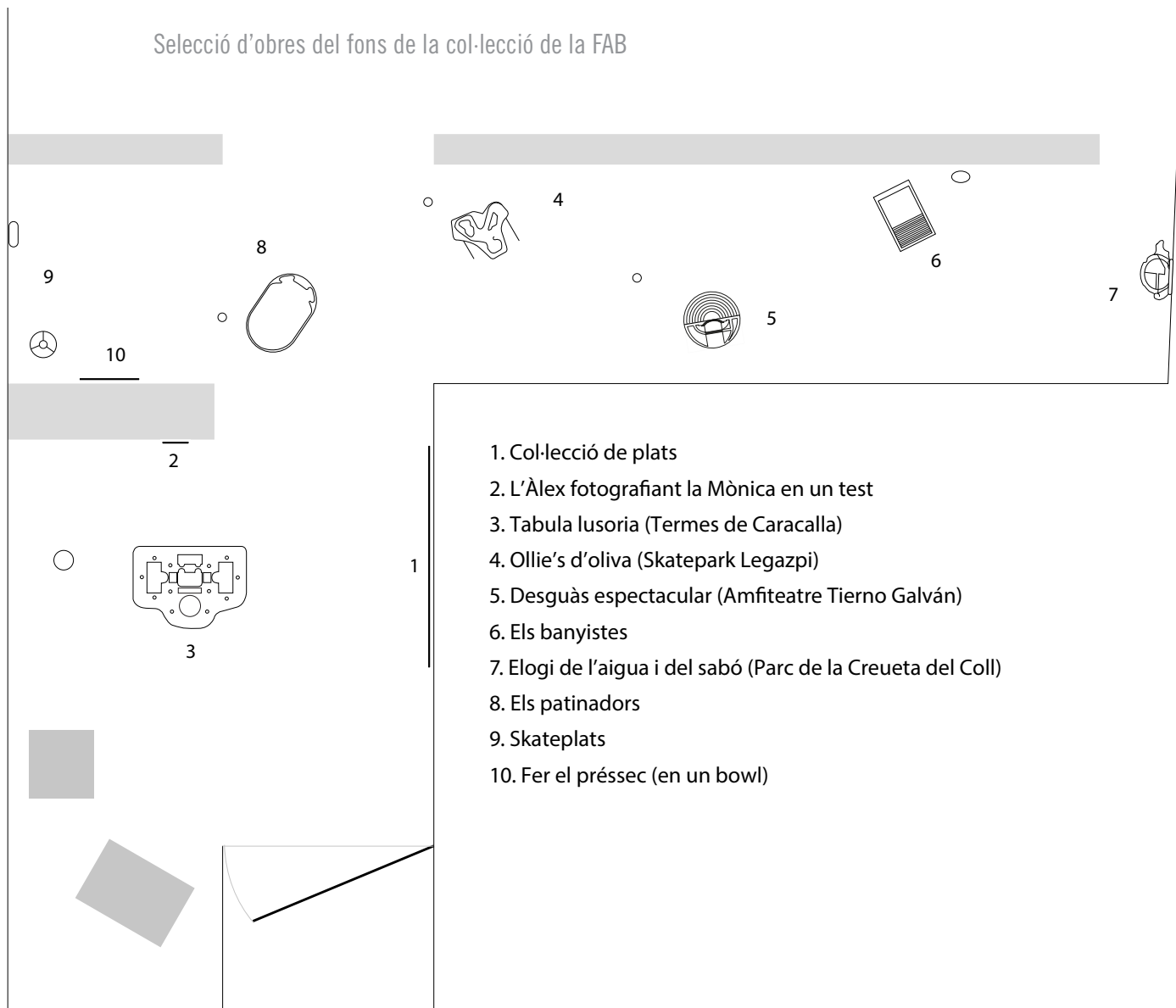
Ens trobem doncs amb una exposició que ofereix un seguit d'escenaris susceptibles d'activar un temps de relació íntima - gairebé afectiva - entre el lloc-matèria i el cos-objecte que, al cap i a la fi, assaja una altra manera d'entendre les coordenades d'espai temps que determinen la vivència. I és precisament això el que dona peu a tota una sèrie de trobades fortuïtes, inusuals i fantasioses. Una banyera de ciment on patinen uns préssecs (*Els patinadors*), unes olives que proven de fer un *ollie*, el salt bàsic en la pràctica de l'skate (*Ollie's d'oliva. Skatepark Legazpi*), uns grans de raïm banyant-se en una pica (*Els banyistes*), la circulació d'aigua com a públic d'un amfiteatre (*Desguàs espectacular. Amfiteatre Tierno Galván*), una extensió sabonosa com a zona d'esbarjo (*Elogi de l'aigua i el sabó. Parc de la Creueta del Coll*), unes safates enteses com a zones de patinatge (*Skateplats*) o unes termes romanes convertides en taulell de jocs de perícia (*Tabula Lusoria. Termes de Caracalla*).

A més, *Jugar com a fruita no és jugar* incorpora altres registres de presentació que acaben de consolidar la seva naturalesa performativa. Es tracta de la fotografia *L'Àlex fotografiant a la Mònica dins un test* i el vídeo *Fer el préssec (dins un bowl)*, dues peces de caire documental que recuperen l'escala humana i, al cap i a la fi, ens conviden a jugar com una fruita. És a dir, a moure'ns lliurement per un espai potencialment divertit.

Per últim, i a mode de benvinguda o cloenda, l'exposició incorpora

una instal·lació de plats ceràmics que els artistes han anat recopilant al llarg del seu procés de treball. En un primer o darrer gir paròdic, *Col·lecció de plats* especula amb les possibilitats decoratives de la seva matèria primera.

Em ve ara al cap aquella cita tan maca de Roger Caillois referida a la pedra. "És qüestió d'escala. Tota pedra és muntanya en potència". Em fa gràcia readaptar-la al treball de l'Àlex Palacín i la Mònica Planes. Només cal substituir pedra per fruita i muntanya per cos.

Agraïments:

Aïda Andrés, David Armengol, Oscar Carbonell, Rosa Cortiella, Jordi Garrido, Cristian Herrera, Albert Mercadé, Manel Palacín, Marc Paso, Laura Ventura, Local Fenomenal, galeria àngels barcelona, Fundació Arranz-Bravo.